

10. Wijziging der Kieswet.

bureau komende, afgewezen worden, omdat hij niet op de lijst voorkomt. Wij hebben hiertegen echter den waarborg dat de beslissing „aan den belanghebbende” moet worden meegedeeld en dat bij appèl het openbaar ministerie ook in deze zaak moet gehoord worden.

Ik neem een ander geval. Art. 78 der kieswet bevat dezelfde bepaling ten aanzien van het plaatsen van hoogstaangeslagenen op de lijsten van verkiesbaren voor de Eerste Kamer. Daar komt ook precies dezelfde manier van procederen voor als in art. 11. Daar staat: „Elk Nederlander die niet bij rechterlijke uitspraak de beschikking of het beheer over zijne goederen heeft verloren noch van de verkiesbaarheid ontzet is, is bevoegd bezwaren in te dienen, wanneer daarop:

- 1°. zijn naam of die van een ander in strijd met de bepalingen van artt. 72 tot 76 niet of niet behoorlijk voorkomt;
- 2°. de naam is gebracht van iemand die een of meer der in art. 71 vermelde vereischten, om als hoogstaangeslagene verkiesbaar te zijn, mist.”

Nu kan een kiezer opkomen bijv. tegen het belastingbedrag dat staat achter den naam van een hoogstaangeslagene. Deze verliest daardoor zijne verkiesbaarheid niet; maar het gevolg kan zijn dat wanneer anderen boven hem op de lijst worden gebracht, de bedoelde persoon ook zijne plaats verliest. Alzoo kan indirect, met toepassing van art. 78, 1°, iemand de verkiesbaarheid voor de Eerste Kamer verliezen, door bemoeiing van een derde en toch wordt hem bij de wet de bevoegdheid om daartegen op te komen niet toegekend, of althans wordt niet bij de wet bepaald, dat hem de bezwaren vooraf moeten worden medegedeeld. Ik zou bijna durven zeggen dat in de bestaande kieswet de zaak niet goed geregeld is, had ik niet voortdurend van verschillende leden dezer Kamer gehoord, dat de kieswet zoo voortreffelijk is geredigeerd, terwijl dit wetsontwerp niets is dan een slechte lap op een goed kleed. Intusschen meen ik te hebben aangetoond dat ook hier, zóó er eene fout is, deze niet ligt in dit ontwerp.

Over het gevaar voor misbruiken behoeft ik niet meer te spreken, want de heer Vening Meinesz kan zelf niet gelooven dat er gevaar zou bestaan, dat voortaan al de bewoners van den eenen kant van de straat hun bed zullen overbrengen naar den anderen kant van de straat, alleen om in een ander district het kiesrecht deelachtig te worden; immers met het overbrengen van het bed bewoont men nog niet een ander huis en om in de stad een ander huis te gaan bewonen, dat brengt veel omslag en kosten mee. Wanneer iemand echter alleen ter wille van de verkiezingen gaat verhuizen, dan zou daaruit blijken dat die persoon zeer veel over heeft voor de publieke zaak.

De heer Kappeyne van de Coppello is teruggekomen op de bewering dat dit wetsontwerp zou zijn in strijd met de Grondwet, omdat zij dien wetgever wel verklaart tot de normale Staatsmacht die de kieswet vaststelt, maar als abnormale Staatsmacht zelve in deze materie heeft voorzien, totdat de normale Staatsmacht optreedt. Welnu, die normale Staatsmacht treedt thans op. De grondwetgever heeft gezegd: ik verander dit punt totdat de wet het weder veranderen zal. Nu doe ik een wetsvoorstel ten einde wat de grondwetgever vaststelde te veranderen; veranderingen die niet met de kieswet doch met de kiestabel in verband staan. De wetgever is volkomen vrij om zoowel de geheele kieswet als om elk artikel van de kieswet afzonderlijk te veranderen.

Nee, zegt de geachte afgevaardigde, dat is niet juist; eerst moet de gewone wetgever beslissen over het stelsel, uitmaken of het stelsel van meervoudige of enkelvoudige kiesdistricten zal worden aangenomen en geschiedt dit laatste, dan beslissen, of men het gemengde dan wel het zuivere stelsel zal nemen.

Doch daarvan staat niets in de Grondwet. Wanneer de Regeering eene verandering van de wet voorstelt, dan volgt daar immers uit, dat zij de rest wil behouden; dan vereenigt zij zich met het stelsel dat bestaat. Nu is door dit voorstel zelf uitgemaakt dat de Regeering voor het zuivere stelsel van enkelvoudige districtsverdeling is.

Wanneer de Kamer daar niet voor is en oordeelt dat het bestaande gemengde stelsel beter is, welnu, dan verwerpe zij dit wetsontwerp. Dit kan ik begrijpen; maar ik begrijp niet dat men aan de Regeering, die dan toch de eerste moet zijn om uit te maken of zij een wetsontwerp zal indienen, zegt: neen, gij moet eerst een ander wetsontwerp indienen. Ik heb geen plan om ten aanzien van de districtsindeeling een ander wetsontwerp in te dienen, nu noch ooit; op dit oogenblik dien ik in een wetsontwerp met het stelsel van enkelvoudige districten, en om daartoe te komen vraag ik de daarvoor noodige wijzigingen in de kieswet en kiestabel. Dat stelsel sta ik voor; wat wil men nog anders? De logica van het argument van den geachten afgevaardigde begrijp ik niet.

De geachte afgevaardigde uit Noordholland heeft beweerd dat het een essentieel vereischte is dat de kiezer zijn recht uitoefent „in de gemeente”

De **Voorzitter**: Mag ik den heer Minister in overweging geven om zijne rede in de vergadering van morgen voort te zetten.

De heer **De Savornin Lohman**, *Minister van Binnenlandsche Zaken*: Wanneer dit voor de verdere werkzaamheden wenschelijk wordt geacht, ben ik daartoe bereid.

De beraadslaging wordt verdaagd en de vergadering gesloten.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot goedkeuring der op 15 Augustus 1889 te Londen door Nederland en Groot-Britannië en Ierland gesloten additioneele overeenkomst tot wijziging van art. 4 van het handels- en scheepvaartverdrag van 27 October 1837.

De overweging van dit wetsontwerp gaf geen aanleiding tot gedachtenwisseling.

Vastgesteld 8 April 1891.

VAN SWINDEREN.

VAN LIER.

VAN GENNEP.

PIJNAPPEL.

MELVIL VAN LYNDEN.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over de ontwerpen van wet:

- 1°. tot verandering van de grenzen tusschen de gemeenten Biervliet, IJzendijke, Philippine, Sas van Gent, Neuzen en Hoek (7);
- 2°. regelende de bewaring van de minuten der akten in burgerlijke zaken bij de kantongerechten (80);
- 3°. tot bekrachtiging eener provinciale heffing in Friesland (145).

4. Tegen deze wetsontwerpen bestond geen bezwaar.

19de VERGADERING. — 9 APRIL 1891.

Vastgesteld, den 8sten April 1891.

WERTHEIM.
WELT.
VAN DER BREGGEN.
INSINGER.
MAGNÉE.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS
over het ontwerp van wet tot wijziging der wetten
op de personeele belasting van 29 Maart 1833 (*Staats-*
blad n°. 4) en 24 April 1843 (*Staatsblad* n°. 15).

In het algemeen werd deze wetsvoordracht met instemming ontvangen. Men had met voldoening van den Minister vernomen, dat hij zich bezig houdt met het ontwerpen van eene nieuwe wet en meende om deze reden met deze partieele regeling te kunnen genoegen nemen. Wel werd de vraag vernomen of dit wetsvoorstel wel noodig was, nu toch eene geheel nieuwe wet te wachten was, maar hierop werd geantwoord, dat de wetswijziging reeds terstond aan den landbouw en de fokkerij ten goede kwam en zij hoog noodig is om een vermomd patent op den landbouwer, die een paard wil dresseeren, op te heffen.

In eene afdeeling juichte men deze wijziging te meer toe, daar de wet op het personeel reeds veel kwaad heeft gedaan aan de veredeling van het paardenras en even als de weg- en watertolten eene belemmering in het verkeer zijn en dat tegenhouden, de thans gewijzigde bepalingen van de wet op de personeele belasting aan de paardenfokkerij een hinderpaal in den weg legden. De leden, die dit gevoelen uitspraken, waren overtuigd dat, indien deze wijziging vroeger had plaats gehad, onze landbouwers reeds op beteren weg zouden zijn met de paardenfokkerij dan thans het geval is.

Artikel 2.

De landbouwer kan twee paarden 3de klasse eerste soort aangeven. Gebruikt hij meerdere dan vallen die in de eerste klasse. De derde klasse omvat alleen paarden ingemengd of afwisselend gebruik. Is de landbouwer eerlijk, dan moet hij de paarden, uitsluitend voor 't gebruik van zijn huisgezin aangeven in de 1ste klasse en den rijder als dienstbode 1ste klasse. Ieder burger die paarden en dienstboden 1ste klasse aangeeft en de hoogste belasting betaalt, mag rijden naar hij verkiest, doch volgens het ontwerp worden den landbouwer, die het hoogste bedrag voor paarden en dienstboden betaalt, niet dezelfde rechten toegekend, doch verliest hij de voordeelen aan de uitoefening van zijn bedrijf toegekend, wanneer zijn dienstboden livreteekenen dragen. Is deze opvatting de juiste? De vraag werd hiernaan vastgeknoot, wat in 't algemeen onder »livreteekenen» moet worden verstaan.

Aan de vele wedstrijden, die plaats hebben met het doel om paarden voort te brengen, die snelle en gemakkelijke bewegingen hebben, en daarom dan ook in sommige landen van Regeeringswege terecht worden aangemoedigd, neemt langzamerhand ook de gewone landbouwer-paardenfokker deel. Indien nu de directiën der wedstrijden duidelijke herkenningsteekenen aan den berijder voorschrijven, is dan het gekleurde buis of de pet van den pikeur ook een livre in den zin der wet? Ofschoon die vraag ontkennend beantwoord werd, zoude men haar toch gaarne door den Minister beantwoord zien.

Welke is de bedoeling van de uitdrukking »dagelijks»? Bedoelt zij »onafgebroken» leiding, of staat zij tegenover:

»toevallig tijdelijke» leiding, maar met behoud van het hoofdbeheer?

Vastgesteld 9 April 1891.

WERTHEIM.
WELT.
VAN DER BREGGEN.
INSINGER.
MAGNÉE.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS
over het ontwerp van wet, houdende voorziening in
het gemis van de dubbelen van de registers van den
burgerlijken stand, die bij den in 1890 te Alkmaar
gewoed hebbenden brand zijn verloren gegaan.

Bij het afdeelingsonderzoek gaven verscheidene leden hun leedwezen te kennen, dat de arbeid van het aanvullen der registers een tijdperk van tien jaren zoude vorderen. Zij achtten een zoo groot tijdsverloop bedenkelijk en hadden liever gezien, dat het maken der afschriften aan de gemeenteambtenaren ware opgedragen.

Vastgesteld 9 April 1891.

WERTHEIM.
WELT.
VAN DER BREGGEN.
INSINGER.
MAGNÉE.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPOORTEURS
over het ontwerp van wet tot aanvulling van de wet
van 5 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 110), tot vaststelling
van bepalingen bij het voorkomen van hondsdoelheid.

In eene afdeeling werd gewezen op de wenschelijkheid van herziening der wet in haar geheel. Ook uit een administratief oogpunt zoude eene wijziging aanbeveling verdienen, daar volgens de bestaande bepalingen de regeling is overgelaten aan de gemeenten, maar bovendien ook de Commissaris des Konings, wanneer zich een geval van hondsdoelheid heeft voorgedaan, kan optreden. Zoude het niet mogelijk zijn, zoo werd gevraagd, eene wet te maken, waarbij scherper zoude kunnen te werk gegaan worden dan thans het geval is en waarbij, in plaats van repressieve maatregelen, preventieve werden voorgeschreven, geldig voor het geheele land?

De vraag werd gedaan, waarom de onder n°. 125 der stukken van de Tweede Kamer medegedeelde »verklaring», met Duitschland gewisseld, als ongeteekend stuk is overgelegd. In den begeleidenden brief wordt vermeld, dat de overlegging plaats heeft ter voldoening aan art. 59 der Grondwet, welk artikel alleen »verdragen» kent, die door den Koning worden gesloten en bekrachtigd, en daarvan kan uit een ongeteekend stuk niet blijken.

Vastgesteld 9 April 1891.

WERTHEIM.
WELT.
VAN DER BREGGEN.
INSINGER.
MAGNÉE.